

Onderwerp: Standpunt en inzet Nederland op Digital Markets Act (DMA)
Datum: 16 juli 2021

Geachte leden van de commissie Digitale Zaken,

Momenteel werkt de Europese Commissie aan twee wetgevingsinitiatieven om de regels voor digitale diensten in de Europese Unie te verbeteren: de Digital Services Act (DSA) en de Digital Markets Act (DMA). In deze brief roepen wij u op om tijdig tot een helder Nederlands standpunt te komen over de DMA, met voldoende inachtneming van het effect hiervan op het bedrijfsleven en de consument.

We maken ons zorgen

Wij stellen voorop dat we deze initiatieven in principe verwelkomen. Het is essentieel dat de Europese Unie zich sterk inzet voor een concurrerende digitale markt, innovatie ondersteunt, ondernemerschap aanmoedigt, en economische groei stimuleert.

Echter maken wij ons grote zorgen over de onbedoelde effecten van de DMA. Deze nieuwe regulering zorgt potentieel voor beperkingen die platforms en digitale diensten minder aantrekkelijk maken voor gebruikers én drempels opwerpt voor startups en scale-ups met groei ambities.

De tijd dringt

Naar verwachting zal de DMA, net als de DSA, tijdens de aankomende Competitiveness Council in september besproken worden. De tijdlijn is krap en de druk vanuit lidstaten om dit snel af te ronden is hoog. Hierdoor is de tijd voor Nederland, om de inzet en een gedragen DMA-standpunt te bepalen, zeer beperkt. Nu is dus een cruciaal en laatste moment om nog daadwerkelijke invloed uit te kunnen oefenen op het DMA-standpunt.

Wat vragen wij u?

Gezien deze krappe tijdlijn en onze zorgen over de impact en potentiële ongewenste effecten van de DMA op het bedrijfsleven en de consument vragen wij uw aandacht voor het volgende:

- De DMA is een ambitieuze wetgeving, waarbij men verschillende bedrijfsmodellen wil reguleren die elk zeer specifieke uitdagingen en kansen met zich meebrengen. Wij vrezen dat het toepassen van horizontale regels en vooraf gedefinieerde verplichtingen en bepalingen ongewenste gevolgen zullen hebben voor Europese bedrijven en consumenten.
- Aanvullende verplichtingen belemmeren de groeiambities van Nederlandse startups en scale-ups. Tevens zullen ongewenste negatieve effecten ontstaan die de aantrekkelijkheid en daarmee het gebruik van online platforms door en voor MKB-bedrijven beperken.
- Voor bedrijven die worden aangewezen als poortwachter zorgt de huidige “one-size-fits-all benadering” voor rechtsonzekerheid, omdat de verplichtingen niet toepasbaar en uitvoerbaar zijn op de uiteenlopende platformdienst(en) die in de DMA zijn opgenomen.
- Tenslotte verwachten wij dat de DMA een negatief effect zal hebben op de keuzemogelijkheden en gebruikersbescherming van de consument.

Hieronder verder uiteen:

1. De impact op groeiambities/mogelijkheden voor Europese startups/scale-ups en MKB

Poortwachters beheren vaak ecosystemen van verschillende (vaak ook MKB) spelers. Als desbetreffende regulering wordt opgelegd aan het gehele ecosysteem, dan is de kans groot dat ecosysteemdeelnemers terughoudend zullen zijn met investeringen en inzet op groei en het schalen van hun eigen model. Hiermee lijkt de DMA een rem te zetten op groeiambities en mogelijkheden voor Europese startups/scale-ups en MKB-bedrijven. Dit is een 'chilling effect', waarmee het tegenovergestelde wordt bereikt van het bredere beleidsdoel van de DMA: Europese startups en scale-ups beter te laten concurreren en Europese platforms te creëren om de buitenlandse (non-Europese) dominantie te doorbreken.

Ook zijn we bezorgd over het toevoegen van extra controlelagen op fusies en overnames. Fusies en overnames zijn een belangrijke factor voor een gezond startup ecosysteem, omdat het investeringen in innovatieve ideeën en bedrijven stimuleert. Toenemende controle op fusies en overnames zorgt ervoor dat het Europese investeringsklimaat achterblijft. Ook geeft deze een verkeerd signaal af aan buitenlandse investeerders die overwegen om in Europese bedrijven te investeren. Dit is een essentieel thema voor het succes van Nederland als startup hub.

2. De impact op de consument en het consumentenbelang

De DMA bevat geen evenredigheidsprincipes om Europese consumenten en bedrijven voor nadelige gevolgen te beschermen. Hiermee neemt de gebruiksvriendelijkheid en aantrekkelijkheid voor het gebruik van platforms voor gebruikers af. Bijvoorbeeld door het verplicht stellen van "sideloading" komt de digitale veiligheid van de consument in het geding. Een ander voorbeeld is het kunstmatig opsluiten van diensten in silo's. Dit beperkt de mogelijkheid voor samenwerking tussen verschillende diensten om gebruikerswaarde- en efficiëntie te blijven bieden.

Er kunnen risico's ontstaan voor de integriteit, veiligheid en functionaliteit van een digitale dienst bij de uitvoering van veel van de verplichtingen uit hoofde van de DMA. Daarom zal dit voldoende in overweging moeten worden genomen als een overkoepelend beginsel.

3. De impact op rechtszekerheid door flexibiliteit

De regels in de DMA zijn geformuleerd in brede zin en zijn niet een-op-een toepasbaar op de zeer verschillende platformdiensten. Er zijn voor aanbieders en afnemers grote verschillen tussen de bedrijfsmodellen, bijvoorbeeld bemiddelingsdiensten, besturingssystemen, sociale media, en clouddienstverlening. Echter wordt dit niet onderkend in de huidige reguleringsbenadering. Het is onduidelijk wat eventuele verdere interventies boven op deze regulering zouden betekenen. Dat geldt voor de voorgestelde maatregelen uit de Nederlands/Duits/Franse non-paper, maar ook wanneer er meer op maat gesneden interventies of extra flexibiliteit gewenst worden. Bij dergelijke benaderingen pleiten wij er dan ook voor dat er wordt gezocht naar aanvullende flexibiliteit binnen de bestaande artikelen om rechtsonzekerheid te voorkomen. Regels moeten duidelijk, proportioneel en effectief zijn.

Oproep tot rondetafel gesprek

Wij roepen u op om tijdig tot een helder Nederlands standpunt te komen ten aanzien van de DMA, met voldoende inachtneming van het effect hiervan op het bedrijfsleven en de consument.

Graag dragen wij, door het delen van onze ervaringen en kennis vanuit het bedrijfsleven, hieraan bij en vragen we u (commissie Digitale Zaken) om direct na het reces in gesprek te gaan met belanghebbenden, waaronder de belangenbehartigers van Nederlandse startups/scale-ups, platformen en digitale bedrijven. Hiermee kunt u de nodige input tijdig ophalen ten behoeve van de Nederlandse standpuntvorming op de DMA ter inbreng bij de aankomende Competitiveness Council.

Door hierin samen te werken kunnen we zorgen voor een sterk en concurrerend Europa, waarbij onze slagkracht en groeiambities gewaarborgd worden.

Met vriendelijke groeten,

Lotte de Bruijn
Directeur
NLdigital

Lucien Burm
Voorzitter
Dutch Startup Association